

Posudek na diplomovou práci

Sémiotická „etnografie“ Deleuze a Guattariho a ne-standardní animismus

Vypracoval: David Šír

Předložená diplomová práce se zaměřuje na „nejdivočejší“ díla dvojice Deleuze-Guattari, tedy především na *Anti-Oidipa* a *Tisíc plošin*, se zřetelem k pokusu o vypracování pojmu animismu jakožto „jiného režimu subjektivity“, který „organizuje zcela jinak než moderní naturalismus dualismy subjektu a objektu, hmoty a myslí, přírody a kultury“ (s. 2). Tímto prizmatem se prochází celá řada klíčových deleuzovsko-guattariovských pojmů: tělo bez orgánů, fenomén schizofrenie, teritorium a deteritorializace, kapitola o univerzální historii z *Anti-Oidipa*, pojmy nevědomí, stroje, stávání atd., aby se posléze dospělo k samotnému pojmu animismu a jeho vztahu k „post-kapitalistické subjektivitě“ (s. 85) a ke konfrontaci deleuzovsko-guattariovského myšlení se Laruellovým „ne-filosofickým“ projektem.

Práce se samozřejmě hodnotí obtížně vzhledem k notoricky známému ne-argumentativnímu a ne-lineárnímu stylu Deleuze a Guattariho myšlení. To ale není autorova chyba a celkově vzato na mě text působí velice sympaticky. Některé momenty mi přijdou vysloveně pozoruhodné, např. kritika *Anti-Oidipa* jakožto pozůstatku „antropocentrické tradice“, s níž se Deleuze a Guattari snaží důsledněji rozejít v *Tisíc plošinách* (viz s. 49-51). Velmi inspirativní jsou rovněž pokusy propojit toto myšlení s problematikou etnologickou a antropologickou – jako reference zde slouží Viveiros de Castro, Pierre Clastres, Philippe Descola a další. Nejde tedy jen o „imanentistickou“ četbu Deleuze, ale o práci v silném slova smyslu interdisciplinární. Oceňme též funkční práci s poměrně rozsáhlým korpusem sekundární literatury.

Pokud bych snad práci měl něco vytknout – ale nejde o závažnou výtku –, potom jsou to většinou záležitosti stylistické. Jistá, dnes již dosti úsměvně působící ikonoklastická bombastičnost je samozřejmě s Deleuzem a Guattarim spojena a nedá se s tím nic dělat. Není však myslím nutné umocňovat ji všudypřítomnými anglicismy a cizími slovy (přestože čtenář nakonec vždy nějak pochopí, co chtěl autor říci). „Amorfní kontinuum přírody je kódováno sociem“ (s. 1); „libidinální“ (s. 4 a passim) – česky říkáme „libidinózní“; v souvislosti s Nietzsche se mluví o „transvaluaci hodnot“ (s. 6), přestože v češtině je zavedený výraz „přehodnocení“; Artaudův text *Skoncovat s božím soudem* je na s. 11 citován podle anglického překladu, přestože máme k dispozici výborný překlad český; Elisabeth Grosz je na s. 15 citována bez stránkového odkazu; „na gauči psychoanalytika“ (s. 25) – analytik má spíše pohovku než gauč; „fetišismus komodity“ (s. 26) – česky fetišismus zboží nebo zbožní fetišismus; „represe“ (s. 29) – česky „vytěsnění“; „vibratorní neurčitost“ (s. 32) - ???; „biokosmická nokturální paměť“ (s. 32); „mýtus inferiorní vůči Oidipu“ (s. 34); „nemá cíl externí sama sobě“ (s. 41); „spočívají ve snaze o pozitivní exit z okcidentálního paradigmatu myšlení“ (s. 75). Atd. atd.

Pomineme-li nicméně tyto formulační záležitosti, je celé téma zpracováno velice pěkně, a jak už jsem naznačil, zejména oceňuji, že deleuzovsko-guattariovské, často poněkud nezvyklé pojmosloví zde vstupuje do interakce s jinými disciplínami (antropologií, etnologií, ale někdy také estetikou apod.): zdá se mi, že nejde jen o to, že Deleuze a Guattari mohou zmiňované disciplíny nějak obohatit, ale že naopak i ony disciplíny mohou obohatit jejich vlastní perspektivu. Z výše uvedených důvodů hodnotím práci kladně, tedy stupněm **výborně**.

